

Üksildase uitaja mõtisklused 81.

Kas te vaatasite nädala eest pühapäeval ETV-st, kohe pärast AK uudiseid, saadet "Suures plaanis"? Ah ei vaadanud! Aga mina vaatasin ja nüüd on mul olnud terve nädala ägedad peavalud. Anti Liiv kirjutas mulle rahustavaid tablette, mida ma kolm korda päevas manustan. Siit ka soovitus: ärge vaadake televiisorit, kui seal kõneleb keegi haridusministeeriumi kõrge ametnik.

Saatejuht oli stuudiosse palunud kaks inimest: Virtsu Põhikooli direktori Mart Leiuma ja haridusministeeriumi peafinantsisti Anneli Kommeri. Ja uskuge või mitte – Kommer rääkis minu hea kolleegi, Virtsu koolijuhni surnuks! Ah, et kas päris surnuks? Arvan, et ta võiks praegu olla Mustamäe haigla reanimatsioonis.

Kui saatejuht oleks mind stuudiosse palunud, poleks ma läinud. Olen tallinlane ja tean, mida tähendab üks igipõline haridusministeeriumi ametnik. Kommer on aga tippametnik. See proua on surnuks rääkinud oma viis-kuus haridusministrit ja räägib surnuks veel oma seitsekaheksa. Ta oleks võimeline surnuks rääkima ka meie presidendi enda, kuigi meie president on tuntud kuldsuu.

Voltaire ütles kord, et teda ei paelu need filosoofid, kes pikalt arutavad, miks päeval on valge, öösel aga pime. Aga just seesuguse naisfilosoofi otsa minu hea kolleeg Virtsu Põhikoolist sattuski.

Teatavasti hakkab Eestis 1. septembrist 1998 kehtima selline kord, et kooli finantseeritakse mitte selle järgi, mitu tundi tuleb anda, vaid selle järgi, mitu õpilast koolis on.

Minu koolile on see päris hea, sest meie koolis on klas-sis palju õpilasi, kuid väikes-tes maakoolides on lapsi klas-sis kümne ringis ja tund tuleb ära anda sellegipoolest.

LAURI LEESI

Ja nii ongi, et Virtsu põhikool saab järgmiseks õppeaastaks õpetajate palkadeks 150 000 krooni vähem kui tänavu.

Ja tasus Leiumaal see tõde välja öelda, kui sõna sai Kommer ja nüüd, uskuge või mitte, oli kogu eeter Kommerit täis. Me saime teada, et tegu on antava hariduse kvaliteedi enneolematu tõusuga. Kuna panganduses, kaubanduses, seakasvatuses jm olevat viimasel aastakümnel täheldatud suuri muudatusi, siis on aeg ka haridus reorganiseerida.

Virtsu kooli näite varal toimub see nii: üks kolmandik õpetajatest tuleb kas lahti või maha lasta (mis teeb ju sama välja), siis saavad teised rohkem tunde anda. Kehalise kasvatuses õpetaja saab juurde keemia ja emakeele tunde, lauluõpetaja annab inglise keelt, füüsikat ja ajalugu, eesti filoloog õpetab kunstiõpetust ja vene keelt jne.

Kommer rääkis palju ja oleks veelgi rääkinud, kui saatejuht poleks teda aeg-ajalt katkestanud ja vaesele Virtsu koolijuhile sõna andnud. Kuid tasus koolijuhil mingi universaalse pedagoogilise tööga välja tulla, kui Kommer selle kummutas. Ta rääkis nii

kiiresti ja nii palju, et nii Virtsu koolijuhil stuudios kui ka minul kodus läks silme ees mustaks.

Haridusfinantsisti suust tuli nii palju rumalusi, et mulle meenusid kõige suuremad absurdused maailmakirjandusest. Kui saade lõppes, oli mul tunne, nagu oleksin näinud instseneeringut Jaroslav Hašeki "Vahva sõdur Švejgi" ainetel. Kui Švejk veel koerte-ga kauples, ja kui temalt tuldi ostma väikest sülekoera, millega oleks tore teatris käia, siis rääkis Švejk talle auku pähe kella kümnest hommi-kul kella seitsmeni õhtul, nii et klient ostiski teatris käimi-seks kaasa suure hurda või krantsi. Veel meenus samast raamatust, et maakera sees on veel teine maakera, mis on palju suurem kui välimine.

Terve möödunud nädala tundsin ma ägedaid peavalu-sid. Ka laused minu suus pol-nud kuigi terve mõistusega hoomatavad. Meenutan mõnda neist:

Ma annan sulle oma ämma taasussid, kui sa annad mulle oma äia kirstu. Ma eelistan lindu lõppul sookidele kärus. Ma võin osta vennale tasku-noa, kuid te ei saa vanaisale osta lirimaad. Õpetaja õpetab lapsi lugema, kuid kass ime-tab poegi, samal ajal kui leh-mad annavad meile oma sa-bad. Minu onu elab maal, kuid see ei puutu ämmaeman-dasse. Auto sõidab väga kiiresti, kuid kokku valmistab toitu paremini. Rotil on kotte, aga kotil pole rotte...

Ma vabandab, kuid mul on aeg rohtu sisse võtta.